

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	18. 04. 2024
Ł.dz.....	Ilość zał.....
Podpis.....	Kielce, dnia 17-04-2024 r.

Znak:PSZ.II.431.11.2024

**Pan Jarosław Stankiewicz
Dyrektor Centrum Administracyjnego
Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach
Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej**

dotyczy: **Wystąpienie pokontrolne**

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Organizatorze Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Jędrzejowie w dniach 14-15 i 18-19 marca 2024 r.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 177).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 178/2024 z dnia 06.03.2024 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów,
- 2. Pani Anna Krupa – Pawłowska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 179/2024 z dnia 06.03.2024 r.,
- 3. Pani Anna Konieczna** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 180/2024 z dnia 06.03.2024 r.

Zakresem kontroli zostały objęte następujące zadania:

1. Zgodność zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami oraz zapewnienia koordynatorom szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
2. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i rodziny pomocowe.
3. Prowadzenie naboru, diagnozowania i kwalifikowania kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji: rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka lub dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.
4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka.
5. Organizowanie szkoleń i wydawania świadectw ukończenia tych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
6. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby, a także zapewnienie im poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
7. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności poprzez realizacja zadań o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt 6, 7, 10, 17 oraz art. 77 ust. 3 pkt 2, 3, 4 i 6.
8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i sporządzanie opinii do właściwego sądu dotyczącej zasadności dalszego pobytu w niej dziecka.
10. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

11. Opracowywanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
13. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Współpracy ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
15. Opracowanie i realizację 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Okres objęty kontrolą: 01.01.2023 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Integralną część niniejszego wystąpienia pokontrolnego stanowi załącznik nr 1 przygotowany przez dyrektora jednostki kontrolowanej na potrzeby kontroli.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej w myśl art. 182 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 180 w/w ustawy jednym z zadań własnych powiatu jest wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem Nr 38/2014 Starosty Jędrzejowskiego z dnia 25 sierpnia 2014 r. na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w powiecie jędrzejowskim wyznaczone zostało Centrum Administracyjne Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach. Zgodnie z zapisem § 3 w/w Zarządzenia zapewnienie należytego realizowania zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej powierza się dyrektorowi Centrum Administracyjnego Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach, które zgodnie z Uchwałą Nr 44/133/2019 Zarządu Powiatu w Jędrzejowie z dnia 21.10.2019 r. wprowadzającą

regulamin organizacyjny, prowadzi kompleksową obsługę pięciu placówek opiekuńczo – wychowawczych i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przedstawiony został nowy regulamin Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej wprowadzony Uchwałą Nr 234/772/2023 Zarządu Powiatu w Jędrzejowie z dnia 16 października 2023 r., z którego wynika, że wraz z jego zmianą dokonano również częściowej zmiany siedziby ORPZ, która została przeniesiona do budynku Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie przy ul. Armii Krajowej 9. Z informacji uzyskanych podczas kontroli od dyrektora Centrum wynika, że w powyższej siedzibie swoje zadania realizują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjaliści w wybrane dni tygodnia, zgodnie z aneksem do zakresu zadań (zał. nr 2). Natomiast w dotychczasowej siedzibie ORPZ w Nagłowicach odbywają się szkolenia kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej. Zdaniem osób kontrolujących również szkolenia kandydatów powinny zostać przeniesione do Jędrzejowa, z uwagi na łatwiejszy i dogodniejszy dojazd dla kandydatów na rodziny zastępcze. Ponadto w budynku, gdzie prowadzone są szkolenia, funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze, w których przebywają wychowankowie, a w których nie powinny przebywać osoby postronne.

Z analizy regulaminu organizacyjnego ORPZ wynika, że koordynatorzy nadal zatrudnieni są w Centrum Administracyjnym Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach, co narusza art. 79 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który mówi, że koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest zatrudniany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto w § 6 pkt 7 regulaminu zapisano, że w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania wykonuje organizator, w tym przypadku dyrektor Centrum Administracyjnego Placówek w Nagłowicach, co również narusza art. 76 ust. 1a w/w ustawy.

W trakcie analizy dokumentacji stwierdzono również, że niektóre dokumenty Organizatora zawierają pieczętki zarówno Centrum Administracyjnego, jak i ORPZ, korespondencja kierowana do ORPZ odbierana jest w Nagłowicach, gdzie odbywa się nadal cała obsługa organizacyjno – administracyjna Organizatora.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że ORPZ w dalszym ciągu pozostaje w strukturze organizacyjnej Centrum Administracyjnego Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach, a pracownicy zatrudnieni w Centrum świadczą pracę na rzecz Organizatora.

Powyższe kwestie nieprawidłowości organizacyjnych dotyczących Centrum Administracyjnego i Organizatora były poruszane w trakcie dwóch poprzednich kontroli przeprowadzonych w ORPZ w dniach 28-30.04.2015 r. oraz 23-24.01.2018 r., w wyniku których wydane zostały zalecenia dotyczące wyodrębnienia ORPZ jako samodzielnej jednostki organizacyjnej powiatu lub utworzenia zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w PCPR oraz opracowania statutu Organizatora. Na dzień kontroli tj. 14.03.2024 r. powyższe zalecenia zostały zrealizowane w niewielkiej części, a mianowicie wydzielona została siedziba ORPZ w Jędrzejowie, w której realizowana jest tylko część zadań organizatora, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z informacji uzyskanych od dyrektora Centrum pana Jarosława Stankiewicza, wynika że w dniu 6.10.2023 r. do Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie złożony został projekt statutu i uchwały w sprawie nadania statutu ORPZ. Do dnia kontroli w/w dokumenty nie zostały procedowane.

W związku z powyższym Wojewoda wystosuje pismo do Starosty Powiatu Jędrzejowskiego o ponowne podjęcie zdecydowanych działań mających na celu definitywne i całościowe wyodrębnienie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ze struktur Centrum Administracyjnego Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach.

1. Zgodność zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami oraz zapewnienia koordynatorom szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Jędrzejowie przyjętego Uchwałą Nr 234/772/2023 Zarządu Powiatu w Jędrzejowie z dnia 16 października 2023 r. pracę na rzecz Organizatora świadczą m.in. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnieni przez Centrum Administracyjne Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach (§ 6 pkt 10). Centrum zatrudnia na umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu pięć osób na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe i ustalono, że wszyscy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej posiadają kwalifikacje wymagane na stanowisku pracy, zgodnie z art. 78 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kontrola wykazała, że praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego oraz koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest zgodne z art. 79 w/w

ustawy. Z analizy zakresów czynności wynika, że koordynatorzy realizują wszystkie zadania określone w art. 77 ust. 3 w/w ustawy (**zał. nr 3**).

Koordinatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust. 5 w/w ustawy w kontrolowanym okresie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w licznych szkoleniach (**zał. nr 1, cz. I**). Ponadto w ramach wzmacniania swoich kompetencji oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, koordynatorzy uczestniczą w cotygodniowych wspólnych spotkaniach z dyrektorem, w czasie których omawiane są sprawy wszystkich koordynatorów i wspólnie szukają rozwiązań trudnych spraw. W czasie spotkań koordynatorzy są motywowani do pracy i wspierani przez dyrektora. Ponadto koordynatorzy w każdej chwili mogą otrzymać odpowiednie wsparcie od psychologa zatrudnionego w Centrum.

Zgodnie z art. 77 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, każdy koordynator zobowiązany jest do składania rocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. W trakcie kontroli stwierdzono, że wszyscy koordynatorzy złożyli stosowne sprawozdania. Zdaniem osób kontrolujących sprawozdania powinny być zatwierdzone przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadanie dotyczące kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo.

2. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i rodziny pomocowe.

Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej przez ORPZ polega głównie na udzielaniu informacji osobom zainteresowanym rodzinną pieczą zastępczą. Informacje udzielane są osobiście lub telefonicznie, podczas których przedstawiane są wymogi formalno – prawne jakie musi spełnić kandydat na rodzinę zastępczą. Ponadto kandydaci otrzymują informacje dotyczące programu PRIDE, na podstawie którego odbywają się szkolenia, a także jakie muszą dostarczyć dokumenty. Do dyspozycji osób zainteresowanych są trenerzy programu PRIDE, psycholog, pedagog oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy udzielają wszelkich informacji. Oprócz tego dane dotyczące funkcjonowania Organizatora znajdują się na tablicach ogłoszeniowych w PCPR i Starostwie Powiatowym w Jędrzejowie oraz w urzędach gmin na terenie powiatu.

Zadanie realizowane prawidłowo.

3. Prowadzenie naboru, diagnozowanie i kwalifikowanie kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji: rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka lub dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Nabór kandydatów prowadzony jest na bieżąco poprzez zamieszczanie informacji o poszukiwaniu kandydatów w instytucjach (Urzędach Gmin, Starostwie i PCPR w Jędrzejowie) oraz rozwieszanie plakatów. Ponadto organizowane były akcje promujące rodzicielstwo zastępcze, np. podczas dni Jędrzejowa zorganizowano stoisko Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i udzielano zainteresowanym informacji. Zorganizowano również spotkania z młodzieżą w szkołach. Ostatnie takie spotkanie miało miejsce w marcu 2023 r. w Zespole Szkół Nr 2 w Jędrzejowie. Osoby zainteresowane sprawowaniem pieczy zastępczej kontaktują się z Organizatorem osobiście lub telefonicznie. Podczas kontaktu udzielane są informacje formalno-prawne jakie muszą spełniać kandydaci, tj. jakie wymagania muszą spełnić, jaką dokumentację przedstawić i jak wygląda szkolenie.

Kolejnym etapem jest kwalifikacja kandydatów, która polega na sprawdzeniu czy osoby te spełniają wymagania, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poprzez przedstawienie odpowiednich dokumentów potwierdzających spełnianie wymagań. W trakcie kontroli sprawdzono akta osobowe 14 rodzin. Znajdowały się w nich następujące dokumenty:

- formularz zgłoszeniowy dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zawierający następujące dane: osobowe, wykształcenie, zawód, narodowość, wyznanie, datę i miejsce zawarcia związku małżeńskiego oraz imiona i nazwiska dzieci (**zał. nr 4**);
- zaświadczenie o zameldowaniu, o zatrudnieniu i zarobkach;
- zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W przypadku jednej pani - kandydatki, przedstawione przez nią zaświadczenie lekarskie nie zawierało informacji o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Zaświadczenie nie zawierało również żadnej informacji o stanie zdrowia pani;
- oświadczenie kandydatów, o tym, że nie są pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz o tym, że władza ta nie była im zawieszona ani ograniczona;
- oświadczenie o tym, że kandydaci nie cierpią na chorobę psychiczną, nie leczą się psychiatrycznie, nie są upośledzeni umysłowo i nie są uzależnieni od substancji psychoaktywnych, nie chorują na choroby uniemożliwiające im opiekę i wychowanie dzieci;

oświadczenie o niekaralności za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, o tym, że nie jest wobec nich prowadzone postępowanie o przestępstwo, o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z pełni praw publicznych, zgoda na przetwarzanie danych osobowych;

- wyciąg z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym;
- wniosek kandydatów o przyjęcie na szkolenie **(zał. nr 5)**;
- wstępna akceptacja dla kandydatów na rodzinę zastępczą, przeprowadzona na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy **(zał. nr 6)**;
- opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji, sporządzona przez psychologa zatrudnionego w Centrum, posiadającego wymagane wykształcenie i doświadczenie, za pomocą wywiadu, rozmowy kierowanej i obserwacji. Badanie przeprowadzane jest z wykorzystaniem takich narzędzi jak: Skala Postaw Rodzicielskich Mieczysława Plopy, Inwentarza Osobowości NEO.OFFI **(zał. nr 7)**;
- opinia dotycząca spełniania wymagań/warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej/niezawodowej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka **(zał. nr 8)**. W aktach kandydatów brak dokumentu potwierdzającego spełnianie wymagań, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 7 ustawy, tj.: zapewnienia odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych umożliwiających dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb. W czasie kontroli, dyrektor w ramach wyjaśnienia przedstawił dokument sporządzony na wniosek sądu m.in. o warunkach bytowych i mieszkaniowych **(zał. nr 9)**. Zdaniem kontrolujących zbadanie warunków bytowych i mieszkaniowych winno odbywać się niezależnie od sądu, w trakcie sprawdzania wymagań, jakie muszą spełniać kandydaci zgodnie z art. 42 ustawy. Następnie po sprawdzeniu wszystkich wymagań winna być sporządzona opinia potwierdzająca spełnianie wymagań, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy;
- protokół z posiedzenia zespołu do spraw kwalifikacji kandydatów na rodziców zastępczych **(zał. nr 10)**;
- karta praktyk **(zał. nr 11)**;
- świadectwo ukończenia szkolenia **(zał. nr 12)**;
- wniosek kandydatów o wydanie świadectwa kwalifikacyjnego **(zał. nr 13)**. Nazwa wniosku jest niezgodna z ustawą (art. 45). Zgodnie z ustawą winien być to wniosek o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego a nie „świadectwa kwalifikacyjnego”;

– zaświadczenie kwalifikacyjne (**zał. nr 14**). W zaświadczeniu brak informacji potwierdzającej spełnianie warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1-3, a która zgodnie z art. 45 ustawy winna być zawarta w zaświadczeniu.

W przypadku dwóch rodzin i dwóch osób stwierdzono brak wyciągu z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

W kontrolowanym okresie 24 osoby (w tym 14 rodzin) zgłosiły chęć pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Tyle samo osób spełniało warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i tyle osób zostało przeszkolonych.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie realizowane jest pozytywnie z nieprawidłowościami polegającymi na niedopełnieniu obowiązku kwalifikacji kandydatów zgodnie z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W dokumentacji kandydatów stwierdzono brak dokumentów potwierdzających spełnianie przez nich niektórych wymagań, o których mowa w art. 42 ustawy (w przypadku wszystkich rodzin - brak dokumentu potwierdzającego spełnianie wymagań polegających na zapewnieniu odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych umożliwiających dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w przypadku dwóch rodzin i dwóch osób - brak wyciągu z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, w przypadku jednej osoby - brak prawidłowego zaświadczenia lekarskiego). Ponadto w zaświadczeniu kwalifikacyjnym brak informacji potwierdzającej spełnianie warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1-3, a która zgodnie z art. 45 ustawy winna być zawarta w zaświadczeniu. Poza tym w formularzach dokumentów stwierdzono nieaktualne podstawy prawne, błędnie stosowane nazewnictwo dokumentów np. zamiast „zaświadczenie kwalifikacyjne” posługiwano się nazwą: „świadczenie kwalifikacyjne”.

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Badania psychologiczne kandydatów pochodzących z terenu powiatu jędrzejowskiego przeprowadza psycholog zatrudniony w Centrum Administracyjnym w Nagłowicach. W okresie objętym kontrolą przebadano 23 funkcjonujące rodziny zastępcze. Dokumentacja rodzin zawierała aktualne pozytywne opinie psychologiczne. W przypadku

funkcjonujących rodzin zastępczych, opinie sporządzane są co dwa lata. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

5. Organizowanie szkoleń i wydawanie świadectw ukończenia szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

W okresie objętym kontrolą zorganizowano 2 szkolenia, jedno w okresie 04.03.2023 r. – 27.05.2023 r., a drugie w okresie 21.10.2023 r. – 13.01.2024 r. łącznie przeszkolono 24 osoby, z czego 14 pochodziło z powiatu jędrzejowskiego, a 10 z powiatu zawierciańskiego. Wydanych zostało 14 świadectw szkolenia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, w tym 8 świadectw dla osób zamieszkałych na terenie powiatu jędrzejowskiego i 6 dla osób pochodzących z powiatu zawierciańskiego.

W aktach kandydatów znajdowały się dokumenty lub stwierdzono ich brak potwierdzające spełnianie przez kandydatów wymagań, o których mowa w art. 42 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co opisano w wystąpieniu pokontrolnym, w punkcie pt.: „Prowadzenie naboru, diagnozowanie i kwalifikowanie kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji: rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka lub dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego”. Ponadto w aktach wszystkich przeszkolonych znajdowały się *karty praktyk (zał. nr 15)*, potwierdzające zapoznanie się z doświadczeniami wychowawczymi w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Po ukończeniu szkolenia wydawane są świadectwa ukończenia szkolenia.

Szkolenia kandydatów odbywają się w Nagłowicach, ze względu na dostęp do odpowiednio wyposażonej sali szkoleniowej, w budynku, w którym mieszczą się m.in. Centrum Administracyjne i pięć placówek opiekuńczo-wychowawczych. Zważywszy na fakt, że nowa siedziba Organizatora usytuowana jest w Jędrzejowie, gdzie z pewnością jest lepszy dojazd niż do Nagłowic, należy podjąć działania mające na celu organizację szkoleń dla kandydatów w Jędrzejowie.

Szkolenia prowadzone są zgodnie z Programem „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza 2020” Towarzystwa „Nasz Dom”, obejmującym zakres programowy i odpowiednią liczbę godzin określonych w rozporządzeniu MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla

kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej. Program zatwierdzony został przez MPiPS Decyzją Nr 15/2020/RZ z dnia 08.12.2020 r. na okres 5 lat.

Szkolenia prowadzone są przez trenerów PRIDE: p. Jarosława Stankiewicza (dyrektora Centrum) i p. Edytę Michalską (pedagoga zatrudnionego w Centrum). Osoby te uzyskały uprawnienia do szkolenia kandydatów Programem PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza 2020. Posiadają zaświadczenia Nr 59/2023 z dnia 31.08.2023 r. i Nr 90/2023 r. z dnia 30.10.2023 r.

Rodziny zastępcze spokrewnione również szkolone są Programem PRIDE. W okresie objętym kontrolą przeszkolono 7 osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej. Po szkoleniu wydane zostały świadectwa ukończenia szkolenia.

Powiat jędrzejowski zawarł 2 umowy z osobami pełniącymi funkcję rodziny zastępczej zawodowej. Umowy podpisane zostały przez dyrektora PCPR w Jędrzejowie na podstawie upoważnienia starosty. Umowy aneksowane są na bieżąco, najczęściej na okoliczność zmiany wynagrodzenia.

Zadanie realizowane prawidłowo.

6. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby, a także zapewnienie im poradnictwa, które ma celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W okresie objętym kontrolą zorganizowano 2 spotkania dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą – oba w formie warsztatów. Jedno pod nazwą: „Komunikacja młodość-dorośli” i uczestniczyło w nim 29 osób, a drugie „Poczucie własnej wartości, czy jest potrzebne jak je budować?” i wzięły w nim udział 24 osoby. Udział w spotkaniach był dobrowolny i bezpłatny. Do wszystkich funkcjonujących na terenie powiatu rodzin przesłane zostały zaproszenia. Organizator dysponował dokumentacją świadczącą o zorganizowaniu szkolenia i były to m.in.: zaproszenia, programy i listy obecności.

Poradnictwo dla rodzin zastępczych w celu zachowania i wzmocnienia ich kompetencji oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego udzielane jest głównie przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, a także przez specjalistów zatrudnionych w Centrum (psychologa i pedagoga). Ponadto organizowane są różne spotkania integracyjne podczas których, można wymienić się doświadczeniami i wiedzą, a także są pewną formą wzajemnego wsparcia. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

7. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności poprzez realizacja zadań o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt 6, 7, 10, 17 oraz art. 77 ust. 3 pkt 2, 3, 4 i 6.

Pomoc oraz wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą zapewnione są głównie poprzez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Art. 77 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że rodziny zastępcze obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Z informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. III pkt 6 wynika, że opieką koordynatora na dzień kontroli objęto wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu jędrzejowskiego tj. 60 form opieki rodzinnej. Na dzień kontroli z rodzinami pracuje pięć osób zatrudnionych na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Dwóch koordynatorów ma pod opieką po 12 rodzin zastępczych, natomiast trzech pozostałych odpowiednio 10, 11 i 15 rodzin. Praca koordynatorów odbywa się zgodnie z grafikiem dyżurów zatwierdzonym przez dyrektora Centrum (zał. nr 16). W przedstawionym podczas kontroli grafiku brak daty opracowania i zatwierdzenia przez organizatora. Współpraca z rodzinami dokumentowana jest w formie *Karty pracy z rodziną* (zał. nr 17 i nr 18), w których odnotowywane są wizyty w środowisku rodziny zastępczej/rdd lub kontakt telefoniczny. Kontakty bezpośrednie i telefoniczne z rodzinami odbywają się w zależności od potrzeb rodziny i dotyczą m.in.: spraw bieżących rodziny (pomoc w złożeniu wniosku 800+, przypomnienie o wizytach w specjalistów, pomoc w umówieniu wizyty u lekarzy specjalistów), sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci przebywających w pieczy (przygotowanie dokumentacji do adopcji, omówieni planu pomocy oraz sporządzenie nowych celów) oraz trudności wychowawczych (pomoc w znalezieniu korepetycji dla dzieci, omówienie problemów szkolnych, umówienie na spotkanie z psychologiem).

Jednym z zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy jest przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny, a w przypadku jego braku z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku. Dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu jędrzejowskiego opracowano *Plan pomocy dziecku* (zał. nr 19), który zawiera: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia, PESEL, sytuację prawną dziecka, dane opiekuna prawnego, datę umieszczenia w pieczy zastępczej oraz dane dotyczące rodziny zastępczej, w tym: typ rodziny zastępczej, imię i nazwisko opiekunów zastępczych, warunki bytowe. Oprócz tego plan zawiera informacje o sytuacji rodzinnej dziecka oraz przyczynę umieszczenia

w pieczy zastępczej. W planach określony został cel główny, który w większości brzmi długoterminowa rodzina zastępcza (zał. nr 20). W trakcie kontroli osoby kontrolujące zwróciły uwagę, że cel główny planu powinien odnosić się do aktualnej sytuacji danego dziecka, a także jego wieku (np. przygotowanie do usamodzielnienia, praca w kierunku powrotu do rodziny biologicznej, adopcja), a piecza zastępcza powinna stanowić czasową formę opieki nad dzieckiem. Do realizacji planu ustalone zostały również cele szczegółowe w następujących sferach: rozwój emocjonalny/społeczny, rozwój intelektualny/zainteresowania, rozwój fizyczny/zdrowie. Nie wszystkie cele zostały sformułowane w sposób prawidłowy i odnoszący się do danej sfery, np.: prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, prawidłowy rozwój fizyczny i zachowanie dobrego zdrowia (zał. nr 21). Ponadto zdarzały się również wpisy krótkie i lakoniczne np.: kontynuacja celów z poprzedniego okresu. Również w części planu dotyczącej uwag do planu stwierdzono brak wpisów lub krótkie wpisy np. program realizowany zgodnie z założeniami, a jak wynika z analizy planów założenia w planach nie zmieniają się od miesięcy a nawet lat, pomimo zmiany sytuacji dzieci.

W związku z powyższym należy przeanalizować opracowane plany pomocy dziecku i dokonać w nich stosownych modyfikacji z uwzględnieniem aktualnej sytuacji wychowanków przebywających w pieczy rodzinnej.

Plany opracowywane są przez koordynatora i rodzinę zastępczą, a także w oparciu o informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej dot. współpracy rodziny biologicznej z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną. Dokument zawiera również informację o ewaluacji celów co 6 miesięcy.

Wsparcie koordynatorów to również pomoc w organizowaniu podopiecznym zajęć z psychologiem, które udzielane są w zakresie rozwoju społecznego, nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, niwelowania zachowań niepożądanych. W 2023 r. z zajęć z psychologiem skorzystało 8 dzieci i 7 osób dorosłych. Ponadto koordynatorzy są w stałym kontakcie z nauczycielami i pedagogami szkolnymi w celu wsparcia rodzin w reedukacji dzieci, w tym w poszukiwaniu zajęć i korepetycji z przedmiotów, które sprawiają największe trudności. Szczegółowe informacje dotyczące pomocy i wsparcia udzielanego przez koordynatorów znajdują się w zał. nr 1 cz. VII.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielają również wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. Na dzień kontroli koordynatorzy wspierali 12 pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze. Każdy wychowanek ma

założoną teczkę, w której znajduje się kopia planu usamodzielnienia wraz ze wskazaniem opiekuna usamodzielnienia oraz ewentualnymi modyfikacjami. Ponadto w dokumentacji znajduje się oświadczenie pełnoletniego wychowanka, że został poinformowany o możliwości udzielenia pomocy i wsparcia przez koordynatora (**zał. nr 22**). Współpraca z usamodzielnionymi wychowankami odnotowywana jest w karcie pn. *Pomoc i wsparcie koordynatora w procesie usamodzielnienia* (**zał. nr 23**). Z analizy kart wynika, że pomoc udzielana jest w zakresie: udzielenia wstępnych informacji o procesie usamodzielnienia, wyborze opiekuna usamodzielnienia i opracowaniu planu usamodzielnienia, bieżącego omawiania spraw związanych ze szkołą, wsparcia w kontynuacji nauki, zdawanych egzaminów w szkole i na prawo jazdy, a także pomoc w znalezieniu pracy.

Poza powyższym wsparciem, ORPZ organizuje również dla rodzin zastępczych:

1. *Grupy wsparcia* – w kontrolowanym okresie odbyły się dwa spotkania grupy wsparcia, w których oprócz rodzin zastępczych uczestniczą koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog, pedagog oraz dyrektor. Uczestnicy spotkań mają możliwość zasięgnięcia rady jak rozwiązać napotymane trudności, dzielą się swoimi doświadczeniami, udzielają sobie wzajemnego wsparcia. Podczas jednego ze spotkań odbyło się również szkolenie nt. "Co pomaga, a co przeszkadza w rozmowie", w trakcie którego omówiono rolę dialogu motywacyjnego, kim jest boomer i jakimi cechami się charakteryzuje oraz omówiono najczęstsze bariery komunikacyjne. Drugim spotkaniem integracyjnym rodzin zastępczych jakie odbyło się w ramach grupy wsparcia był piknik rodzinny, w którym udział wzięło 75 osób.
2. *Pomoc prawną* – rodziny zastępcze mają możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej w Starostwie Powiatowym w Jędrzejowie. Porady udzielane są w poniedziałki i piątki w godzinach od 9:00 do 13:00. O możliwości skorzystania z takiej formy pomocy rodziny są informowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pomagają w umawianiu spotkań oraz zachęcają rodziny do skorzystania z w/w formy pomocy. W 2023 r. z pomocy prawnej skorzystało 15 osób.

Natomiast, z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że od kilku lat ogromnym problemem jest pozyskanie kandydatów na rodziny pomocowe. W związku z powyższym rodziny zastępcze w opiece nad dziećmi otrzymują pomoc od swoich bliskich oraz od koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Również w kontrolowanym okresie nie udało się pozyskać wolontariuszy do współpracy z rodzinami zastępczymi.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami dotyczącymi opracowanych planów pomocy dziecku. Ponadto mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ORPZ zapewnia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, a także wychowankom tam przebywającym różnorodne formy wsparcia i pomocy, m.in.: grupy wsparcia, pomoc prawną i psychologiczną oraz wsparcie i pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Powyższa pomoc udzielana jest również pełnoletnim wychowankom będącym w procesie usamodzielnienia.

8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Centrum jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej organizuje wsparcie dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, a także dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej poprzez możliwość skorzystania z poradnictwa psychologa oraz pedagoga. Stałe dyżury w siedzibie w Jędrzejowie, psycholog pełni we wtorki w godz. 8-15, natomiast pedagog w środy w godz. 12-15. Rodziny mogą także skorzystać z poarnictwa i wsparcia psychologa i/lub pedagoga w inne dni, w zależności od potrzeb zgodnie z indywidualnymi ustaleniami.

Poradnictwo psychologiczne prowadzone jest w formie rozmów i spotkań indywidualnych oraz grupowych, obejmujące jednorazowe lub wielokrotne spotkania mające na celu omówienie zgłaszanego problemu. Z tego typu poradnictwa skorzystało 15 rodzin zastępczych (w tym 7 osób dorosłych i 8 dzieci). Rodziny zastępcze oraz dzieci, w 2023 r. nie były obejmowane terapią specjalistyczną przez psychologa zatrudnionego w Centrum. Poradnictwo pedagogiczne odbywa się głównie podczas zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, podczas których omawiana jest sytuacja wychowawcza i szkolna dzieci. W zespołach uczestniczy także psycholog. Specjaliści dokumentują swoją pracę w formie *Kart pracy* (zał. nr 24 i nr 25).

Z rozmów przeprowadzonych podczas kontroli z psychologiem i pedagogiem wynika, że możliwość spotkań na terenie Jędrzejowa ułatwia rodzinom dostępność skorzystania z pomocy specjalistycznej. Spotkania te odbywają się w jednym z dwóch biurowych pokoi, które na co dzień służą pracy koordynatorów. W opinii osób kontrolujących, w miarę możliwości i dostępności lokalowych budynku, w którym mieści się siedziba organizatora, warto zagospodarować dodatkowe pomieszczenie, z przeznaczeniem do spotkań ze specjalistami, którego wyposażenie zapewni atmosferę sprzyjającą spotkaniom o charakterze

terapeutycznym lub wspierającym. Propozycja ta została przekazana dyrektorowi Centrum w trakcie czynności kontrolnych. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej i sporządzanie opinii do właściwego sądu dotyczącej zasadności dalszego pobytu w pieczy.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Art. 131 ust. 1 w/w ustawy określa, że ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. IX, w 2023 r. odbyło się łącznie 114 zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu jędrzejowskiego. Natomiast w 2024 r. do dnia kontroli odbyło się 6 zespołów.

Art. 130 ustawy określa, że oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje na posiedzeniu z udziałem: odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzącym rodzinny dom dziecka; pedagogiem; psychologiem; właściwym asystentem rodziny; przedstawicielem ośrodka adopcyjnego; koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej; rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej. Do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mogą być zapraszani w szczególności przedstawiciele: sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, centrum usług społecznych, Policji, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku.

Z analizy dokumentacji wynika, że na potrzeby zespołu koordynatorzy gromadzili informacje o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci występując pisemnie do placówek oświatowych o przedstawienie opinii o uczniu. W dokumentacji niektórych rodzin znajdowały się także informacje z ośrodków pomocy społecznej dotyczące aktualnej sytuacji rodzin biologicznych. Adnotacje o zespole odnotowywane są przez koordynatorów w kartach pracy

z rodzinami zastępczymi. W dzienniku korespondencji także znajdują się informacje dotyczące wysłania zaproszenia na zespół dla przedstawicieli m.in. ŚOA lub PCPR.

Na podstawie list obecności uczestników zespołów, które odbyły się w kontrolowanym okresie stwierdzono, że udział w ocenie brali głównie: rodziny zastępcze, psycholog i/lub pedagog, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz dyrektor Centrum. W pojedynczych zespołach udział wzięli przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie (np. w dn. 17.04.2023 r. i 19.09.2023 r.), właściwego ośrodka pomocy społecznej (np. w dn. 3.11.2023 r.), placówki oświatowej (np. w dn. 28.03.2023 r.). W zespołach, w uzasadnionych przypadkach, uczestniczyli także pełnoletni wychowankowie (np. w dn. 20.03.2023 i 19.09.2023 r.) oraz rodzice biologiczni (np. w dn. 20.03.2023 r. i 13.02.2024 r.). Ponadto stwierdzono, że w 2023 r. w posiedzeniach zespołu uczestniczył pracownik administracyjny Centrum, który także sporządzał protokoły z posiedzeń zespołu (zał. nr 26 i nr 27). Na liście obecności uczestników zespołu z dn. 04.01.2024 r. również widnieje podpis pracownika administracyjnego (zał. nr 28). W Regulaminie organizacyjnym ORPZ rozdział 3 § 6 pkt 27 zapisano, że do zadań pracownika administracyjnego należy m.in. udział w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka i pisanie protokołów z powyższych posiedzeń. Powyższe stanowi naruszenie art. 130 ustawy, zgodnie z którym pracownik administracji nie jest osobą uprawnioną do uczestnictwa w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Z posiedzeń zespołu sporządzane są *Protokoły z zespołu oceniającego sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej*. Informacje zawarte w protokołach odnoszą się do obszarów, o których mowa w art. 129 cyt. ustawy. Uwagi osób kontrolujących dotyczą informacji zamieszczanych w obszarze ewentualna modyfikacja planu pracy, gdzie często widnieje wpis o treści: rodzina zastępcza długoterminowa. Co do zasady piecza zastępcza powinna stanowić tymczasową formę opieki nad dzieckiem, a modyfikacje planu powinny odnosić się do bieżącej sytuacji danego dziecka (np. usamodzielnienie, praca w kierunku powrotu do rodziny, adopcja).

Z analizy protokołów wynika, że okresowe oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej dokonywano z zachowaniem terminów określonych w art. 131 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 131 ust. 2 po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka

w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego. Powyższe zadanie realizowane jest poprzez przesyłanie dokumentu pn.: *Sprawozdanie dotyczące oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej (zał. nr 29)*. Dokument sporządzany jest przez koordynatorów rodzinnej pieczy następczej. Potwierdzenie wysyłki odnotowywane jest w *Dzienniku korespondencji (zał. nr 30)*. Na podstawie analizy sprawozdań stwierdzono, że nie w każdym dokumencie został sformułowany pisemny wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy. Ponadto uwagi osób kontrolujących dotyczą: odręcznego poprawiania dat na dokumentach albo ich braku, a tym samym niespójności w chronologii prowadzonej dokumentacji, braku podpisów i/lub pieczętek osób sporządzających dokument. W opinii osób kontrolujących, dokumentacja w powyższym zakresie prowadzona jest w sposób niedbały, a niektóre dokumenty są mało wiarygodne.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

10. Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zgodnie z art. 132-134 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Ocena, zgodnie z nowelizacją ustawy, powinna być dokonana w konsultacji w szczególności z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka.

Zgodnie z informacjami zawartymi w zał. nr 1 cz. X, w 2023 roku sporządzono 16 ocen rodzin zastępczych, w tym 2 oceny rodzin zastępczych zawodowych, 4 oceny rodzin zastępczych niezawodowych oraz 10 ocen rodzin zastępczych spokrewnionych - wszystkie oceny były pozytywne. Natomiast w 2024 roku do dnia kontroli sporządzono 3 oceny rodzin zastępczych, w tym 1 ocena rodziny zastępczej niezawodowej i 2 oceny rodzin zastępczych spokrewnionych – również wszystkie oceny były pozytywne.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 19 rodzin zastępczych. Oceny sporządzane są na druku pn.: *Ocena funkcjonowania rodziny zastępczej (zał. nr 31)*. Oceny dokonuje zespół w składzie: dyrektor, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog i/lub psycholog. Ocena zawiera informacje o: sytuacji mieszkaniowej i materialnej rodziny

zastępczej, aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, w tym utrzymywaniu kontaktu z rodzicami biologicznymi i dalszą rodziną, realizacji zadań związanych ze zdrowiem dziecka, realizacji planu pomocy dziecku, udziale w szkoleniach i współpracy z koordynatorem. Zgodnie z art. 134 ust. 2a oceny rodzin zastępczych zawierają pouczenie o możliwości złożenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, zastrzeżeń do starosty. Oceny są odbierane osobiście przez rodziny, co potwierdzają podpisem (zał. nr 32) lub wysyłane pocztą, co jest odnotowywane w dzienniku korespondencji (zał. nr 33).

Uwagi osób kontrolujących dotyczą braku dokładnych dat dokonywania ocen, przybliżoną datę można ustalić jedynie w oparciu o informację o terminie kolejnej oceny (np. wrzesień 2025 r.). W przypadku ocen, które nie zawierają dat stanowi to trudność w jednoznacznym stwierdzeniu, że są dokonywane w ustawowym terminie. Z analizy dokumentacji oraz zapisów Regulaminu organizacyjnego ORPZ tj.: rozdział 3 § 6 pkt. 19 lit. I wynika, że koordynatorzy *dokonują oceny funkcjonowania rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka nie rzadziej niż co dwa lata*. Terminy dokonywania ocen określają przepisy art. 134 ustawy: ust. 1 - organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka; ust. 2 - kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

11. Sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. XII oraz analizy dokumentacji w powyższym zakresie wynika, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządzał niezbędne opinie i przekazywał je do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego. Do ośrodka przekazywane są także sprawdzania dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, co pozwala na aktualizację informacji o przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W okresie objętym kontrolą tj. od 01.01.2023 r. do 14.03.2024 r. sporządzono opinie, o których mowa w art. 139a, dotyczące czworga dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W trakcie kontroli przedstawiono do wglądu dokumentację w/w dzieci, która zawierała:

– opinie o zasadności lub braku zasadności przysposobienia dziecka,

- opinie o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko,
- opinie o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mającej na celu stwierdzenie, że przysposobienie to leży w jego najlepszym interesie,
- opinie o możliwości nieumieszczania wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu nieznaledzenia kandydat do przysposobienia rodzeństwa.

W przypadku dzieci powyżej 13 r.ż. przy sporządzaniu opinii o zasadności lub braku zasadności w zakresie przysposobienia, uwzględniane jest stanowisko dziecka wyrażone w formie oświadczenia, a także opinia rodziców zastępczych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

12. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Prowadzona przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dokumentacja potwierdza, że dzieci z uregulowaną sytuacją prawną są zgłaszane do ośrodka adopcyjnego. Do ośrodka przekazywane są również informacje i dokumentacja dotycząca dziecka, o których mowa w art. 38a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Organizator kieruje wnioski do sądu o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka, co znacząco wpływa na możliwość rozpoczęcie procedury zgłoszenia dziecka do przysposobienia. W okresie objętym kontrolą do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego przekazano informacje o 4 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

Zadanie realizowane prawidłowo.

13. Prowadzenia rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Nagłowicach podczas kontroli przedstawił do wglądu dla kontrolujących dwa rejestry: rejestr zaświadczeń kwalifikacyjnych na rodzinę zastępczą oraz rejestr świadectw szkoleń dla kandydatów. Do rejestru zaświadczeń kwalifikacyjnych, w okresie objętym kontrolą wpisane zostały 3 rodziny. W rejestrze świadectw szkolenia, wykazanych było 109 rodzin, w tym 14 rodzin wpisano w okresie objętym kontrolą. Ponadto ORPZ prowadzi rejestr osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej/zawodowej. W Rejestrze tym wpisanych było 60 rodzin, w tym: 36 rodzin

spokrewnionych, 22 rodziny niezawodowe i 2 rodziny zastępcze zawodowe. We wszystkich rodzinach umieszczonych jest 93 dzieci, w tym: 49 dzieci w rodzinach spokrewnionych, 38 dzieci w rodzinach niezawodowych i 6 dzieci w rodzinach zawodowych.

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że dane z rejestru nie są przekazywane do sądu. Brak realizacji zadania stwierdzono również podczas kontroli, która odbyła się w Organizatorze w dniach 23-24 stycznia 2018 r. Wówczas, dyrektor Centrum Administracyjnego Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach, w oświadczeniu pisemnym stwierdził, że zadanie dotyczące przekazywania danych z rejestru nie zostało zlecone/powierzone Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Nagłowicach. W związku z powyższym, Wojewoda wystosował pismo (znak: PSZ.II.431.4.2018 z dnia 21.02.2018 r.) do Starosty Powiatu Jędrzejowskiego z zapytaniem kto jest odpowiedzialny za realizację zadania powiatu, polegającego na przekazywaniu danych z ww. rejestru do właściwego sądu. Starosta w odpowiedzi pisemnej z dnia 23 marca 2018 r. poinformował, że w zakresie realizacji zadania wprowadzone zostaną stosowne zmiany do Zarządzenia Nr 38/2014 w sprawie wyznaczenia ORPZ, w terminie do 30 czerwca 2018 r. Z treści Zarządzenia wynika, że zakresem działania Organizatora objęte są zadania wymienione w art. 76 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast nie ma mowy o tym, kto przekazuje dane z rejestrów do sądu i kto prowadzi rejestry, o których była mowa w ustawie w art. 46.

Zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2022 r., poz. 447 t.j.) Starosta zobowiązany był prowadzić rejestr danych o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;*
- 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.*

Artykuł 46 został uchylony przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 7 października 2022 r. zmieniającej cyt. ustawę z dniem 1 lutego 2023 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 2140). Jednocześnie w art. 34 ust. 1 ustawy zmieniającej wskazano, że minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 znowelizowanej ustawy. Ponadto, zgodnie z art. 34 ust. 5 w/w przepisu, starosta w terminie 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, wprowadza w zakresie swojej właściwości, posiadane przez siebie dane wymagane do rejestru prowadzonego w formie elektronicznej. Do tego czasu w myśl art.

34 ust. 7 rejestr winien być prowadzony na dotychczasowych zasadach, to jest zgodnie z uchylonym art. 46 ustawy. Na dzień kontroli Rejestry były prowadzone ale dane z rejestru nie były przesyłane do sądu.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami, polegającymi na tym, że rejestry są prowadzone, jednak dane z rejestrów nadal nie są przekazywane do sądu.

14. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Jędrzejowie w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z licznymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. W szczególności z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie w obszarze oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej, wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia, opracowania i akceptacji indywidualnego programu usamodzielnienia, a także Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu celem pozyskania informacji na temat bieżącego funkcjonowania rodzin biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz ich gotowości do ponownego przejęcia opieki nad dziećmi. Ponadto z sądami w zakresie informowania o całości sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz kuratorami sądowymi, pedagogami i wychowawcami szkolnymi w celu pozyskiwania informacji o funkcjonowaniu dziecka w szkole/przedszkolu. ORPZ współdziała z licznymi organizacjami mającymi na celu pomoc i wsparcie dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej, a także samych rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Kielce. Szczegółowy wykaz w/w instytucji znajduje się w załączniku nr 1 cz. XIV.

Zadanie realizowane prawidłowo.

15. Opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na powiaty zadanie dotyczące opracowania i realizacji powiatowych 3-letnich

programów rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczenia liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy (art. 180).

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w powiecie jędrzejowskim we współpracy z PCPR w Jędrzejowie opracował „3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023”. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXIII/180/2021 Rady Powiatu w Jędrzejowie z dnia 26 lutego 2021r. w sprawie przyjęcia „3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Jędrzejowski na lata 2021-2023”. Na dzień kontroli nie przedstawiono sprawozdania z realizacji w/w programu.

Podczas kontroli dyrektor Centrum Administracyjnego przedstawił osobom kontrolującym sprawozdanie za rok 2023 z działalności Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w powiecie jędrzejowskim., które zostało złożone do Starostwa Powiatowego w dniu 16.02.2024 r. zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 w/w ustawy (zał. nr 34). Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że nowy program na lata 2024 – 2026 jest w trakcie opracowywania i konsultacji. ORPZ współpracuje w jego opracowaniu i w związku z tym dyrektor Centrum złożył do powiatu informację z działalności ORPZ za okres 2021 – 2023 wraz z kolejnymi zadaniami do wykonania i kontynuowania w kolejnych latach, m.in.:

- utrzymanie liczby rodzin zastępczych w powiecie na dotychczasowym poziomie,
- pozyskanie kolejnych kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe,
- pozyskanie kolejnych specjalistów takich jak: psychiatra, terapeuta uzależnień,
- budowanie prawidłowej współpracy z asystentami rodzin,
- dalsze prowadzenie warsztatów i szkoleń dla opiekunów zastępczych,
- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- prowadzenie szkoleń dla kandydatów na opiekunów zastępczych.

Mając powyższe na uwadze stwierdzono, że ORPZ współpracuje w opracowaniu Programu, jak i realizuje jego zadania wynikające z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zadanie realizowane prawidłowo.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem Centrum Administracyjnego Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, pedagogiem, psychologiem;
- załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia,

- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego ORPZ, informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora na potrzeby kontroli, dokumentacji rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w pieczy, dokumentacji usamodzielnianych wychowanków oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

Mając na uwadze powyższe wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Dokonać stosownych zmian w strukturze organizacyjnej Centrum Administracyjnym Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach dostosowując funkcjonowanie Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej do zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, poprzez całkowite wyodrębnienie ORPZ ze struktury Centrum Administracyjnego.
2. Nadać statut Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej.
3. Zmodyfikować plany pomocy dziecku zgodnie z sugestiami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym.
4. Zgodnie z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. zmieniającej cyt. ustawę z dniem 1 lutego 2023 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 2140) prowadzić rejestry na dotychczasowych zasadach, w tym przekazywać dane z rejestru do sądu.
5. Niezwłocznie uzupełnić akta kandydatów na rodziny zastępcze, w wymagane dokumenty potwierdzające spełnianie przez nich wymagań, o których mowa w art. 42 w/w ustawy.
6. Kwalifikować kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka zgodnie z art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
7. Zgodnie z art. 45 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zawierać w zaświadczeniu kwalifikacyjnym informację potwierdzającą spełnianie warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy.
8. Dokumentację dotyczącą kwalifikacji sporządzać zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz z nazewnictwem stosowanym w ustawie.
9. Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej dokonywać wyłącznie z udziałem osób, o których mowa w art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
10. W *Protokołach z zespołu oceniającego sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej* w obszarze ewentualna modyfikacja planu pracy, formułować cele zgodne

z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i odnoszące się do bieżącej sytuacji danego dziecka.

11. W *Sprawozdaniach dotyczących oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej* każdorazowo formułować pisemną opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

12. Prowadzoną dokumentację w zakresie okresowych ocen sytuacji dzieci prowadzić w sposób chronologiczny, zawierać daty sporządzenia, podpisy i pieczętki osób sporządzających.

13. Na dokumencie pn. *Ocena funkcjonowania rodziny zastępczej* każdorazowo zawierać informacje o dokładnej dacie dokonania bieżącej oceny.

14. Ocen rodzin zastępczych dokonywać w terminach, o których mowa w art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2024 poz. 177) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania. W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednakowych egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Osoby kontrolujące:

Katarzyna Aronowicz

Anne Krupa Sawicko

Agnieszka Kowalczyk

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk

efers

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Mariusz Pasek

Wojewoda Świętokrzyski

załącznik: wykaz załączników

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje przygotowane przez ORPZ.
2. Aneks do zakresu zadań i obowiązków pedagoga.
3. Zakres czynności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Formularz zgłoszeniowy dla kandydatów na szkolenie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Wniosek kandydata o przyjęcie na szkolenie.
6. Wstępna akceptacja dla kandydatów na rodzinę zastępczą.
7. Opinia psychologiczna z dnia 31.10.2023 r.
8. Opinia dot. spełniania warunków do pełnienia f. rodziny zastępczej.
9. Informacja o sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów.
10. Protokół z posiedzenia zespołu ds. kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze.
11. Karta praktyk.
12. Świadectwa ukończenia szkolenia Nr1/24.
13. Wniosek o wydanie świadectwa kwalifikacyjnego.
14. Zaświadczenie kwalifikacyjne nr 1/2024.
15. Karta praktyk
16. Grafik dyżurów koordynatora.
17. Karta pracy z rodziną.
18. Karta pracy z rodziną.
19. Plan pomocy dziecku.
20. Plan pomocy dziecku – cel główny planu.
21. Plan pomocy dziecku – cele szczegółowe.
22. Oświadczenie usamodzielnionego wychowanka.
23. Karta pomocy i wsparcia koordynatora w procesie usamodzielnienia.
24. Karta pracy psychologa.
25. Karta pracy pedagoga.
26. Protokół z zespołu oceniającego sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
27. Protokół z zespołu oceniającego sytuację dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
28. Lista uczestników zespołu oceniającego.
29. Sprawozdanie do sądu.
30. Dziennik korespondencji.
31. Ocena funkcjonowania rodziny zastępczej.
32. Ocena funkcjonowania rodziny zastępczej.
33. Dziennik korespondencji – wysyłka pismo do sądu.
34. Sprawozdanie za rok 2023 z działalności ORPZ powiatu jędrzejowskiego.

